

Beszámoló a 2020. évről

KVIK Idegenforgalmi Szakkönyvtár

Az Idegenforgalmi Szakkönyvtár a vírushelyzet miatt kialakult nehézségek ellenére feladatait hatékonyan, az olvasói igényeket figyelembevéve látta el. A fennálló helyzet miatt sok szolgáltatását átalakította, minden lehetőségével igyekezett a hallgatókat kiszolgálni.

Honlapján megjelenítette az online elérhető könyvtári szolgáltatásokat, chatbox-ot helyezett el. Fogadta a hallgatók megkeresését email-ben és telefonon is, a könyvtárban ügyeletet tartott, hogy a kérések kiszolgálása minél gördülékenyebben menjen.

A hallgatói kéréseknek megfelelően témakutatást végzett, az olvasók előre egyeztetett időpontban átvehették a dokumentumokat vagy a szükséges részeket és folyóirat cikkeket megkapták beszkenelve, emailben.

Az elérhető e-bookokat külön táblázatba rendezte, a könnyebb tájékozódáshoz, a Turizmus Tanszék oktatói számára külön tájékoztatást nyújtott a legfontosabb folyóiratok, könyvek, egyéb dokumentumok online eléréséről. A turizmus témakört érintő legfontosabb e-bookokat és online folyóiratokat katalógusába integrálta a jobb kereshetőség érdekében. Ehhez több esetben kiadói, szerzői támogatást kapott.

A Fondation pour la Formation Hoteliere svájci alapítványhoz benyújtott turizmus – vendéglátás témakörű szakkönyv pályázat sikeres elbírálást nyert 2020-ban, így 4715 € értékben friss külföldi szakirodalom beszerzése indult az oktatás és a kutatás támogatására. A támogatási összeg 2021. januárjában érkezett be a Karra, a szakkönyvek várhatóan 2021. első félévében beérkeznek a KVIK könyvtáraiba.

Szakmai feladatok ellátása

A vírushelyzet miatti zárvatartás, majd korlátozott nyitvatartás a hagyományos szolgáltatások helyett előtérbe helyezte az online szolgáltatásokat. Ez a hagyományos szakmai feladatok mellett erősítette a chat-en, email-ben történő szak tájékoztatást, dokumentum ajánlást. Továbbra is készültek témafigyelések, frissült a Tudástár, az ezt igénylő szakemberek számára havonta készült témafigyelés, a Turizmus Tanszék oktatói negyedévente megkapták az idegen nyelvű szakfolyóiratokból összeállított tematikus idegennyelvű szakbibliográfiát.

A könyvtári honlapon folyamatosan frissültek a távolról elérhető szolgáltatások magyar és angol nyelven. A változásokról a könyvtári integrált rendszer segítségével hírlevelet kaptak az ezt igénylő beiratkozott olvasók.

A tavaszi és az őszi időszakban online és offline hivatkozási tréningek kerültek megrendezésre. Még február elején Könyvtárismereti óra is volt az első szakközépiskolás csoportnak, de a későbbi OKJ képzésekhez kötődő órák sajnos a vírushelyzet miatt elmaradtak.

Ahhoz, hogy az olvasók számára minél egyszerűbb legyen a megfelelő dokumentum kiválasztása az online igényléshez, a fontosabb e-könyvek és e-folyóiratok OPAC-ba való feldolgozása is megtörtént. Mindemellett a tájékoztatás során felhívjuk az olvasók figyelmét a legfontosabb adatbázisok és az EDS használatára.

A szakmai feladataik ellátásának érdekében a könyvtárosok tanfolyamokon vettek részt:

- Kóger Dóra: Elektronikus tananyagfejlesztés és távoktatás könyvtári környezetben
- Bakonyi Andrea: Közgyűjteményi digitalizálás – Fehér Könyv online workshop

A tanfolyamok segítséget jelentenek a szakmai anyagok elkészítésében, a rendszerek, programok jobb használatában.

A Könyvtár állományának alakulása

2020. december 31-ig 542 darab könyvvel gyarapodott a könyvtár, ez 40%-al több, mint az előző évben. A dokumentumok nagy többsége ajándék, vagy támogatás alapján került az állományba. A dokumentumok értéke 981.769 Ft, melynek kevesebb mint 3%-a (24.454 Ft) vásárolt szakkönyv.

A gyarapodás összetétele a beszerzés módját tekintve a következő:

• Vétel:	7 db.
• Márai/Mikes:	301 db.
• Kötelezpéldány:	42 db.
• ODR/GKZ támogatás	45 db.
• Ajándék:	147 db.

Friss kötelező és szakirodalmat elsősorban vétel, az ODR és a zalaegerszegi könyvtár pályázati támogatásával sikerült beszerezni. A szakkönyvek vásárlását jelentősen nehezítette, hogy csak szeptemberben került sor az új könyvbeszerzési szerződés aláírására.

Az Országos Széchényi Könyvtártól kapott kötelezpéldányok mind friss útikalauzok és helyismereti munkák, a kölcsönözhető állományba kerülnek, míg a Mikes Program által kapott dokumentumok elsősorban a turisztikai archívumot gazdagítják.

Az ajándékba kapott szakkönyvek nagy része kutatóktól, szakemberektől kerül a könyvtár birtokába.

A könyvtár zárvatartása alatt elkezdődött az elérhető online konferenciakötetek katalógusba integrálása. 64 e-könyv került feldolgozásra 1109 analitikával.

A magyar nyelvű folyóiratok száma lényegében nem változott az előző évihez képest, a megszűnő folyóiratokat igyekeztünk hasonló szaklappal pótolni, vagy más szabadon elérhető szakfolyóiratot ajánlani az olvasóknak helyette. Két online turisztikai szakfolyóirat tanulmányait a kiadóval való egyeztetés után a katalógusunkba, tárgyszavazva feldolgozunk, a többi online előfizetett szakfolyóirathoz hasonlóan.

Az előfizetett külföldi szakfolyóiratok száma nagy mértékben nem változott, csak a hozzáférés módja is az előző évhez képest. A Sage és a Taylor & Francis kiadó folyóiratainál csak az online változatra fizetünk elő. A módosítás egyik célja a takarékoság, de természetesen közrejátszott a környezet iránti felelősségtudat is.

Az idegennyelvű szakfolyóiratok többsége Q1-Q2 minősítéssel rendelkezik, elérhetők az Egyetem IP címein, vagy VPN hozzáféréssel, kereshetők az EDS-ben. A szakfolyóiratok cikkeit a könyvtári integrált

rendszerrel feldolgozzuk, tárgyszavazzuk, azok az OPAC-ban is kereshetők. 2020-ban 3165 folyóiratcikk került feldolgozásra.

A könyvtárban levő dokumentumok mellett fontos az online elérhető előfizetett és nyílt hozzáférésű tartalmak ajánlása, népszerűsítése. A honlapon való közvetett megjelenítés mellett, ahol van rá lehetőség, a könyvtári katalógusban is szerepeltetjük a műveket.

Könyvtárhasználat

2020-ban a könyvtár a vírushelyzet miatt többségében korlátozottan volt nyitva, vagy zárva volt. Ennek köszönhetően a beiratkozott olvasók száma drasztikusan csökkent, nem BGE oktatók és hallgatók pedig a korlátozott nyitvatartás alatt sem tudták a könyvtárat használni.

Az alábbi összehasonlítás alapján látható, hogy a könyvtárlátogatás több mint a felére, míg a kölcsönzések száma aharmadával esett vissza.

	2019	2020
Újjonnan regisztrált	315 fő	169 fő
Aktív használó	1594 fő	796 fő
Kölcsönzések száma	8476 db	5580 db

A kialakult helyzetre való tekintettel megnőtt az emailben érkezett referenz kérdések száma, az igények teljesítéséhez igazodva a könyvtárosok a zárvatartási időszak alatt is folyóiratcikk, könyvrészletek szkennelésével segítettek a hallgatókat. Ebben az időszakban 209 dokumentum szkennelése és továbbítása történt meg.

A könyvtár honlapján, Facebook oldalán és a BGE kari oldalán folyamatosan hírt adott az aktuális szolgáltatásokról, segítette a felhasználók információhoz jutását.

Havi rendszerességgel szolgáltatva az oktatók/kutatók számára a kért témákhoz kapcsolódó témafigyeléseket.

A könyvtárközi kölcsönzés közel 15%-al nőtt, összetétele szerint a kapott kérések száma nagyobb mértékben növekedett, míg a küldött kérések száma majdnem a felére csökkent. 2020-ban 38 db könyvtárközi kölcsönzés valósult meg, ebből 7 dokumentumot kért a könyvtár, míg a könyvtárba beérkezett kérések száma 31 db volt.

2020-ban tovább bővítettük és rendszereztük könyvtárunk honlapján a „Tudástárat”-at, melynek az online szolgáltatások tájékoztatásában nagy szerepe volt. Igyekeztünk itt összegyűjteni – oktatók, kutatók segítségével – a turizmust érintő online tartalmakat. Ez a gyűjtemény a felhasználók segítése mellett jó támpont volt a szaktájékoztatáshoz is.

Használóképzés – kompetenciafejlesztés

Az Idegenforgalmi Szakkönyvtár létszámhiány miatt adatbázisbemutató órákat sem online, sem offline módon nem tartott ebben az évben, ez a feladat teljes mértékben a Kari Könyvtárra hárult.

Februárban középiskolások számára még sikerült könyvtárismereti órát tartani, de a későbbiekben az OKJ szakképzések számára tervezett órák már nem valósultak meg.

Nagy sikere volt a Hivatkozáskészítő tréningeknek. Tavasszal online módon, míg ősszel online és offline módon tartottuk az előadásokat. Az előadások interaktív módon zajlottak, a hallgatók kérdéseket tehettek fel a témához kapcsolódóan, helyben vagy később emailben is. 11 hivatkozás tréning valósult meg, 427 fő vett részt rajta.

Kulturális rendezvény ebben az évben nem valósult meg.

MTMT – Repozitórium

A könyvtár továbbra is gondozza, ellenőrzi a Turizmus Tanszék oktatóinak publikációit, támogatja az oktatókat a közlemények felvitelében, a pontos adatok megadásában. Lehetőségeinkhez mérve segítjük az idézések figyelését is. Az MTMT gondozása naprakész állapotú.

A nyár folyamán az oktatók szerzői profilját ellenőriztük, egyeztettünk az oktatókkal, ahol szükséges volt, kiegészítéseket, javításokat tettünk.

Infrastruktúra

2020-ban a könyvtár számítógépes hálózata és a könyvtári rendszer felkerült a felhőbe, így megszűnt az olvasói gép ideiglenes szerverként üzemeltetése.

Továbbra is elavult fekete/fehér, rossz felbontású fénymásológép biztosítja a fénymásolást, nyomtatást, szkennelést. 2021-ben új gép beszerzése várható.

Humánerőforrás

A Könyvtár állandó munkatársainak száma 2020. december elejéig 2 fő, majd Matyasovszkiné Nagy Erika távozott a könyvtárból. Helyette félállásban, megbízási szerződéssel Csapó Levente látja el a feladatokat.

A továbbképzéseken való részvétel, szabadság kiadása, betegállomány miatti helyettesítés csak a Kari Könyvtár segítségével oldható meg.

Gazdálkodás

2020-ban a könyv beszerzésre fordított összeg még az ötöde sincs az előző évinek, 24.454 Ft volt, miközben a Könyvtárba bekerülő dokumentumok értéke meghaladta a 704.914 Ft-ot.

Folyóiratokra 2020-ban 5.766.280 Ft-ot költöttünk, ami az előző évihez hasonló érték.

A Könyvtár saját bevétele 450%-al kevesebb mint az előző évben, ami a vírushelyzet miatt kialakult zárvatartásnak és korlátozott nyitvatartásnak köszönhető. A saját bevétel értéke 347.271 Ft volt.

Beruházás a Könyvtárban 2020-ban nem történt.

Ösztönzés és Teljesítményértékelés

Az Idegenforgalmi Szakkönyvtár munkatársai éves vállalásaikat az év során megbízhatóan, jól teljesítették. Kóger Dóra fejlesztette a Tudástárat, Matyasovszkiné Nagy Erika megtartotta a hivatkozás tréningeket.

Társadalmi Felelősségvállalás

A Könyvtár 2006. óta fogadja a Bárczi Gusztáv Készségfejlesztő Iskola tanulóit, akik a Munkahelyi Gyakorlat Programban vesznek részt. Az értelmi sérült tanulók iskolaidőben hetente egy délelőtti látogatják a Könyvtárat, ahol felkészülnek a társadalmi és munkahelyi elvárásokra. Különböző egyszerű munkákat teljesítenek, mint például a hajtogatás, ragasztás, sorrendbe rakás stb. A Könyvtár munkatársai a tanulók számára feladatokkal készülnek és mindig jó kapcsolatot építenek ki velük.

A tanulók márciustól a vírushelyzet miatt nem látogatták a könyvtárat, szeptembertől pedig a mentoruk segítségével saját iskolájukban végezték el a könyvtárból elvitt munkákat.

Nehézségek

A Könyvtár működésében elsődleges nehézség a létszámhiány, ami sok esetben az állomány feldolgozás és a kutatókat támogató szolgáltatások lassulását, a könyvtári rendezvények esetleges elmaradását jelenti.

Betegállomány, szabadság vagy továbbképzés esetén a Könyvtár működése csak a Kari Könyvtár segítségével lehetséges!

Problémát jelent az elavult fénymásoló/nyomtató, 2 munkatársi gép is cserére vár.

Az alagsori raktárak állapota egyre romlik, ami a raktárban tárolt dokumentumok állagát rontja. A Kar tervbe vette az alagsori rész felújítását, de ebben az évben csak a beruházás felmérése valósult meg.

Budapest, 2021. február 17.